

26.74x35.41	31	36	עמוד	זמן הנגב	07/01/2011	25608865-0
בנק פועלי אגודת ישראל (פ א ג י - 85065)						

מגזין
חברה

הפקולטה למדעי החיים

"לא יכולתי ללמוד כצעירה, לא היה לי סיכוי להגיע לאוניברסיטה", מספרת אם לארבעה ילדים וסטודנטית ב'אוניברסיטה בעם', בניהולה של ד"ר עדי קול מאוניברסיטת בן גוריון. הורים וילדים, ממעמד הביניים ומטה, לומדים יחד על התנהלות כלכלית נכונה, מהם מדד ואינפלציה, וכיצד הם משפיעים עלינו. כשאקדמיה וקהילה נפגשים, רק טוב יוצא מזה

דני בלר * צילומים: 'אוניברסיטה בעם'

לאוניברסיטה. "התחתנתי, נולדו לנו ארבעה ילדים, אחד משתתף בתכנית יחד אתי. אני, כמו באר-שבעים רבים, מתמודדת עם החיים עם כל מה שזה אומר. אתה יודע, יש הוצאות של המשפחה, יש שכר דירה שהוא גבוה בעיר, כל המחירים עולים וילדים הם ילדים. הם רוצים דברים, לחברים יש ולא תמיד אנחנו יכולים לתת. הלוואי ויכלנו יותר, אבל פשוט אין. "אני משתתפת בתכנית והאמת, אני נהנית ומתרגשת מכל רגע. אני מתרגשת ללמוד, כי זה תורם לי המון. יש דברים שלא ידעתי, כמו למשל, להתנהל מול הבנק. לא ידענו שיש ריביות שונות ויש לנו יכולת להתנהל מול הבנק. למדנו לחיות ממה שיש.

"הילדים למדו שלא צריך כל דבר, שלא חייבים מותגים, שצריך להתחשב במצב. אני מרגישה שזה עשה שינוי בי ושה עשה שינוי במשפחה. אני כל כך מתרגשת ללמוד, זה כל כך היה חסר לי, זה כל כך ממלא אותי. אני רוצה להמשיך ללמוד, לא רק להתנהל, אלא גם ללמוד לקראת תואר, להשלים את מה שהיה חסר לי. השינוי שחל בי ובמשפחתי הוא גדול."

ש', תושב באר שבע, שמשתתף בתכנית עם בנו: "כצעיר הייתי שובב. לא בדיוק למדתי. הייתי ילד טוב, בן טוב, אבל שובב. גדלתי, התחתנתי, אמנם אין לי כעיות של פרנסה, אבל משהו היה חסר. אני יכול להגיד לך שזה היה קשור לקשר עם הילדים, להבנה של הילדים את המציאות שלנו. "אתן לך דוגמה: נסענו ביחד לראות משחק וכדרך עצרנו לאכול. פעם לא היינו חושבים על ההזמנה, מזמינים מה שבא, היום זה אחרת. כולנו למדנו להתנהל יותר טוב, אני והילדים. שוב, אני אומר, תודה לאל לא חסר, אבל חייבים להתנהל יותר טוב."

קראו לאשפז את המרצה

מאחורי 'אוניברסיטה בעם' עומדת ד"ר עדי קול, שמעידה על עצמה כי רצתה "לצאת עם מגאפון לשכונות ולהזמין אנשים ללמוד". היא אפילו ניסתה את זה במציאות יום אחד, אבל חזרה לדרכים יותר קונבנציונאליות. "אני ד"ר למשפטים, בוגרת האוניברסיטה העברית בירושלים ואוניברסיטת קולומביה בניו יורק", היא מספרת. "עם חזרתי לארץ,

בתחנה שנבנתה במיוחד עבורם, ובין אנשי באר שבע. בשנה האחרונה, הקמפוס האקדמי מגלה פן חברתי יותר במעשיו ויוצר חיבור עם הקהילה בבאר שבע, סוף-סוף. הרווח הדרי.

'נקודת מפנה' היא תכנית של **הבנק הבינלאומי** המטפלת בבני נוער בסיכון, בשיי תוף ארגון 'מתן' מקבוצת אריסון, הסוכנות היהודית (שותפות 2000) ועמותת 'אשלים - ג'זינט'. מטרתה לחולל שינוי לטובה בחייהם של אלפי בני נוער בסיכון, באמצעות הענקת כלים וידע מעולם התעסוקה והזימות ולסייע להם להשתלב במסלול החיים הנורמטיבי. מאז יצא לדרך בשנת 2006, הפרויקט סייע עד כה לכ-5,000 בני נוער בסיכון בכ-70 יישובים ברחבי הארץ, ומטרותיו: לבנות מחדש את ביטחונם העצמי של בני הנוער ביכולתם ללמוד, לעבוד, לתרום לחברה ולהצליח כאנשים בוגרים.

אפשרות אחת משישה מסלולים שבהם פועלים בתכנית 'נקודת מפנה' היא 'אוניברסיטה בעם' - תכנית העשרה לבני נוער בסיכון ולהוריהם, שבמסגרתה נלמד קורס מבוא למנהל עסקים במשך שנת לימודים באוניברסיטת בן גוריון.

"אני רוצה להמשיך ללמוד"

בקורס נפגשים תושבי באר שבע מרקעים שונים, כל אחד והסיפור האישי שלו. במהלך השיעורים וההפסקות הם לומדים להכיר אחד את השני, נפתחים ומשתפים איש את רעהו בלבטים ובבעיות. בהתחלה, קשה מאוד להיפתח וחלקם אפילו חוששים. עם הזמן, לומדים לדבר והשינוי מתחיל.

ההורים והילדים לא ששים להיחשף בתקשורת. לא בגלל שעשו משהו רע, חלילה. הכל פשוט חדש להם, והם חושבים על מה שיגידו ומה יחשבו. תושבת העיר ס', למשל, אם לארבעה ילדים שמשתתפת בשיעורים, גילתה עולם חדש: "אתה יודע, לא יכולתי ללמוד כצעירה, לא היה לי סיכוי להגיע

ד"ר עדי קול, מייסדת התכנית. קראה לכולם לבוא ללמוד

שבע, עם הלחצים החברתיים לקנות ולקנות, קל מאוד למשפחה שהכנסתה לא גבוהה להירדד לחובות גדולים. כמעט כולם חייבים ללמוד להתנהל במסגרת התקציב, המשכורת.

בעבר, הוטחה ביקורת באוניברסיטת בן גוריון, שבינה ובין האוכלוסייה המקורית של באר שבע עמדו חומות של ניכור. לא הייתה 'כימיה' בין הסטודנטים התל-אביביים שבאו לקמפוס ועלו בסוף היום על רכבת שעוצרת

ם לומדים באוניברסיטת בן גוריון פעמיים בשבוע, וחוזר מזה שהם מבוגרים או צעירים במקצת מסטודנט ממוצע, איש לא יבחין ברבר מיוחד בהם. התלמידים בכך גוריון מגיעים מכל כך הרבה מקומות ויש בה פרויקטים רבים בשיי תוף הקהילה בעיר, שהם בסך הכל עוד קבוצה הבאה בשערי הקמפוס.

אולם הם באמת קבוצה מיוחדת במינה - הורים וילדים המשתתפים ב'אוניברסיטה בעם', במסגרת 'נקודת מפנה' של **הבנק הבינלאומי הראשון**, ועבורם ההשתתפות בפרויקט היא מפגש ראשון עם הקמפוס. לחלק מההורים ניתנת אפשרות, לראשונה בחייהם, ללמוד באוניברסיטה.

'רקע קשה', כינוי לתנאים שבהם חיים, מעיד בדרך כלל על פרנסה בשכר מינימום, על נטל הוצאות כבר ועל התמודדות יום-יומית בקשיים רבים, הוא המאפיין המשותף למשפחות המתמודדות עם המציאות בבאר שבע. כולם עוסקים כל כך בהישרדות, עד שאין זמן להעשיר את הרוח.

ב'אוניברסיטה בעם', הם לומדים את מקצות עות החיים: ניהול משפחה, התנהלות מול בנקים, בניית תקציב משפחתי ועוד, ביחד ולחוד - הצעירים ככיתה אחת, ההורים באחד ומשתתפים גם בשיעורים משותפים. בעיר עם פערים חברתיים גדולים כמו באר

מאז יצא לדרך בשנת 2006, הפרויקט 'אוניברסיטה בעם' סייע עד כה לכ-5,000 בני נוער בסיכון בכ-70 יישובים ברחבי הארץ, ומטרותיו: לבנות מחדש את ביטחונם העצמי של בני הנוער ביכולתם ללמוד, לעבוד, לתרום לחברה ולהצליח כאנשים בוגרים

אוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע. קמפוס חברתי יותר

26.67x35.22	32	36	עמוד	זמן הנגב	07/01/2011	25608877-3
בנק פועלי אגודת ישראל (פ א ג י - 85065						

תלמידים ב'אוניברסיטה בעס'. השינוי מתחיל בתוכם

מהי אינפלציה, כיצד הם משפיעים עלינו, נו, מה תפקידו של בנק ישראל, של הנגיד, ומה עומד בבסיסה של התכנית הכלכלית, וכן לומדים על התנהלות כללית נכונה ועל שימוש בידע שרכשו לצורך קידום אישי.

מי אנשי המקצוע שמלווים את התכנית?
 "מגמת מנהל עסקים בתכנית ממומנת על ידי הבנק הבינלאומי הראשון ועל ידי שותפי פות 2000, ועובדי הבנק מלווים את התכנית ומסייעים לסטודנטים בהעברת התכנים המקצועיים ובהנחיית התלמידים.

"מלבד ידע וכלים לימודיים, התכנית מסייעת לשיפור הדימוי העצמי של המשתתפים, מעניקה להם תחושת מסוגלות ועצמה אישית וחברתית. מרבית התלמידים שלנו לא חשבו מעולם, כי יוכלו להיכנס בשער האקדמיה והיום כשהם עושים זאת הם מתחילים לחשוב, לאיזה עוד מקומות הם יכולים להגיע ומה עוד הם יכולים להשיג? הם גם מבקשים להמשיך וללמוד ולפתוח דלתות נוספות בחייהם.

"וכך, באמצעות השינוי בתפיסת המש"תתפים את עצמם ובתפיסת החברה אותם, מבקשת התכנית להניע אותם ליצור שינוי משמעותי בחייהם האישיים והמקצועיים, ולהפוך אותם לשותפים מלאים ופעילים בחברה הישראלית."

סיטה ומי שרוצה, מוזמן להגיע. עשיתי את זה יום אחד והתגובות שקיבלתי היו מאוד מוזרות. בעיקר, היו כאלה שחשבו שצריך לאשפז אותי, ולכן החלטתי לפנות לגופי רווחה וחינוך שונים ולבקש מהם לקשר אותי לאותם אנשים שנסיעות חייהם, ואולי גם היעדר תמיכה ואפשרות כלכלית, מנעו מהם להשתלב בלימודים גבוהים."

איך את מיישמת את הדברים, הלכה למעשה?

"האוניברסיטה שלי פועלת בשעות הערב, כשמרבית השיעורים הרגילים כבר מסתיימים וכשרוב המרצים הולכים הביתה. אז השערים נפתחים ומגיעים תלמידי 'אוני' ברסיטה בעם' והם לוקחים חלק בקורסי מבוא אקדמיים בתחומים שונים, אותם מעבירים סטודנטים מצטיינים לתואר ראשון. השנה לומדים התלמידים קורסי מבוא בפסיכולוגיה גיה ובמנהל עסקים ובהמשך, נרצה להציע גם קורסים ברפואה, במדעים ועוד."

מה לומדים התלמידים, ההורים וילדיהם?
 "בקורסים הללו, התלמידים מקבלים ידע מעשי ושימושי היכול לסייע להם בחיי היום-יום, ידע שאינו נגיש למי שאינם לומדים באוניברסיטה. למשל, בקורס מבוא למנהל עסקים, דוברים התלמידים ידע בסיסי בכלי כלה, במימון ובשיווק. הם לומדים מהו מדר,

'מגדל השן' לבין העם שבתוכו היא פועלת (ומכאן שמה) מתוך אמונה, כי האפשרות ללמוד ובעיקר לדעת צריכה להיות פתוחה לכולם."

שמענו שנקמת בדרך מאוד לא שגרתית, בלשון המעטה, לפרסם את האוניברסיטה שהקמתם...

"החלום שלי היה להסתובב עם מגאפון בשכונות ולהכריז שאני מלמדת באוניברסיטה"

אחרי ארבע שנות לימודים, החלטתי להשיג איר בצד את הקריירה האקדמית ואת עולם המשפט ולהקדיש את זמני להקמת 'אוני' ברסיטה חדשה.

"האוניברסיטה הזו, הנקראת 'אוניברסיטה בעם', מבקשת לפתוח את שעריהן של האוניברסיטאות בישראל בפני אוכלוסיות שמעולם לא העזו לחלום שיוכלו להגיע לשם. היא מבקשת לחבר בין האקדמיה,

נסענו ביחד לראות משחק ובדרך עצרנו לאכול. פעם לא היינו חושבים על ההזמנה, מזמינים מה שבא, היום זה אחרת. כולנו למדנו להתנהל יותר טוב, אני והילדים. תודה לאל, לא חסר, אבל חייבים להתנהל יותר טוב"

